

Geen boodschap
van
GENADE
voor de jongeling?

7 overdenkingen over de misvatting dat Gods genade verdiend wordt
Hein de Haan

INHOUDSOPGAVE

1. Intro	5
2. Het Tweede Intro	7
3. Kinderen, Zomaar Krijgen - Jongeling, Verdienen	9
4. Jezus Houdt Van De Godsdienstige Elite	12
5. Gods Onvoorwaardelijk, Zoekende Liefde	14
6. Genade Ook Het Beginsel Van Het Koninkrijk	16
7. Een Type Van Israël Met Een Happy End	17

1. Intro

De hele Bijbel door is Gods boodschap aan de mens genade en genade alleen. Niets meer en niets minder. God toont zijn hele wezen van genade en liefde in Zijn geliefde Zoon, Christus Jezus. Daarom is nu de boodschap aan de mensheid dat Christus de enige werkelijkheid is. Alles is voldaan in Christus. Wij mensen hoeven er geen enkel sikkepitje meer aan toe te voegen. Het is niet ons geloof dat ons redt. Het is niet ons berouw dat ons redt. Het is niet ons bidden van het zondaarsgebed dat ons redt. Het is niet ons zondeloze leven dat ons redt. Het is niet onze heiliging dat ons redt. Het is Christus en Christus alleen.

De boodschap van genade alleen en Christus alleen is één boodschap. Genade is niet iets anders dan Christus. Christus is de opgestane Heer, die de dood heeft overwonnen en die nu leeft in Gods rechterzij in de hemelse. Hij heeft jou en jou en jou en ja, ook mij, in Zichzelf meegenomen. Daar in de hemelse is Zijn positie van heerschappij. Daar in Christus is nu ook jouw positie van heerschappij. Dat is genade. Dat zijn geen twee verschillende onderwerpen. Dat is één en hetzelfde.

Genade is dus het leven van Christus voor jou, aan jou, in jou en door jou. Alles wat daarvoor in de plaats komt of daaraan toegevoegd wordt is eigen werk en daarmee een regelrechte ontkenning van het werk van Christus. Toch wordt deze boodschap van genade in een behoorlijk deel van de christenheid als dwaalleer verworpen. Men zegt te geloven in genade, maar er is volgens hen ook een andere kant van het geloofsleven, die bij onze verkondiging van genade alleen helemaal buiten beschouwing blijft.

Ik weet niet hoe vaak de geschiedenis van de rijke jongeling mij al als een (voor hen) overtuigend Bijbels bewijs tegen de boodschap van genade alleen voor de voeten geworpen is. Hij moest iets doen om het eeuwige leven (eigenlijk Bijbels gezien: Het leven van de aïoon) te verwerven. Jezus legde eerst voor deze jongeman de grondslag van de wet om behouden, oftewel gered, te worden. Toen dat in orde bleek kwam er nog een zwaardere voorwaarde. Alles van zijn bezit delen met de armen. Dat kan je (volgens hen) toch geen verkondiging van genade alleen noemen.

Deze gelovigen komen met een oppervlakkig lezen van de Evangeliën en stellen dat tegenover de rijke boodschap van genade. Men onderscheidt niet Jezus aanpak van de godsdienstige elite. Men proeft niet hoe Hij de wet uitlegt om hen in hun trotse hart te raken.

De godsdienstige elite tijdens Jezus rondwandeling (dus in de Evangeliën) was trots op haar prestaties voor God en had daarvoor zelfs nog extra regels aan Gods wet toegevoegd. Daarmee maakte men het wezen van Gods wet krachteloos. In de Bergrede geeft Jezus ook diezelfde scherpe uitleg van Gods wet voor het volk Israël. Bij goed lezen hiervan komt iedereen tot de slotsom dat zoiets uit eigen inspanning een onmogelijke opgave is en komt men weer uit bij de wezenlijke inhoud van de wet, namelijk de belofte van God aan Zijn volk. Dus: Genade en genade alleen.

Even tussen haakjes. Ik ben niet zo naïef om te denken dat er geen gelovigen rondlopen, die er stellig van overtuigd zijn dat dit wel degelijk een haalbare opgave is. Hun kijk op de aanscherping van de wet in de Evangeliën is dat God nooit zo smerig zou kunnen handelen om de mens iets te geven waar het niet aan kan voldoen. Dat zou voor hen het beeld van hun God geweld aandoen.

Als gelovigen gaan deze christenen er oprecht vanuit dat God hen helpt in hun pogingen om aan Zijn wil te voldoen. De overduidelijke teksten over onze eigen zwakheid, waarin God werkt, zijn hun eigenlijk vreemd. Als gelovigen zijn zij (in hun inzichten) juist bekrachtigd door de Heilige Geest. Ze kunnen het dus, is hun stellige overtuiging.

Een dominee die zo gepreekt had en zelfs bij het falen hiervan in zijn toespraak direct doorverwees naar de hel, vroeg ik na afloop of hij nooit een vrouw had aangezien om haar te begeren.

Mattheus 5:28 Maar Ik zeg jullie: Een ieder, die een vrouw aanziet om haar te begeren, heeft in zijn hart reeds echtbreuk met haar gepleegd.

Tot mijn stomme verbazing antwoordde hij dat hij dat nog nooit had gedaan. Gezien de angst voor de onmenselijke straf die zijn denkbeeldige god hem oplegde bij zulk een falen, kan ik me deze leugen nog

wel een beetje indenken. Hoewel, dat zou die god toch ook wel voorzien? Of kan je die god ook nog eens voor de gek houden?

2. Het Tweede Intro

Ik vermoed dat veel godsdienstige mensen de lat, die Jezus in de Evangelieën en met name in de Bergrede tot een onmogelijke hoogte had opgewaardeerd, weer naar beneden hebben gehaald tot iets haalbaars. Christus, oftewel het nieuwe leven, is noodzakelijk voor de boodschap van het koninkrijk. Onder dat nieuwe verbond zal deze wet (ook die onmogelijke tekst over het niet aanzien om te begeren) in de harten van de gelovigen geschreven staan. Christus zal dat uitwerken. Dat nu verwachten, terwijl we niet tot die roeping behoren, zal ten allen tijde wanhoop genereren.

De Evangelieën spreken over een erfenis, die beërfd zal worden. Ook een erfenis verkrijgt men niet door verdienste. Maar wel zal onder het nieuwe verbond uit de werken blijken wie de gelovigen onder dat nieuwe verbond zijn. (Het onderwerp van de Jakobusbrief). Hoe kan dat? Dus toch verdienste? Nee, de wet is voor Israël Gods belofte, maar die wet zal in hun hart geschreven zijn.

Romeinen 8: 4 opdat de eis van de wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.

Ook hier weer grote verwarring onder veel hedendaagse gelovigen. Zij geloven op grond van deze tekst dat als zij de Geest in hun leven laten werken, zij als vanzelfsprekend de eis van de wet zullen vervullen. De belofte dat de wet in hun harten geschreven zou staan is niet aan ons gericht. Voor ons geldt dat de wet buiten werking gesteld is. Er wordt dus door God ook niet voldaan aan dit verwachtingspatroon, wat bij deze gelovigen weer verwarring en verontrusting opwekt.

Natuurlijk werkt die verwarring en verontrusting bij een heleboel niet zo. Men heeft allang geaccepteerd dat je nou eenmaal niet alles van de wet zo letterlijk moet nemen. Letterlijk nemen van de wet wordt zelfs door velen van die gelovigen als ongeestelijk gezien. “*Het gaat om de geest van de wet en niet om wat er letterlijk staat*”, verklaart men dan. Zo weet men eigenlijk wet en tijd te veranderen en vinden het ook eigenlijk een misser van de bovenste plank dat God in Zijn komend koninkrijk de priesterdienst en tempeldienst met offeranden weer instelt, zoals dat in de laatste hoofdstukken van Ezechiël beschreven wordt. Maar dat is nou juist wat de Geest onder die toekomstige gelovigen wel degelijk gaat uitwerken als de eis van de wet. Dat werkt dus ook in de toekomst uitsluitend via genade en genade alleen.

Wanneer we nu, volkomen ten onrechte, de verwachting zouden hebben dat de wet in onze harten geschreven zou zijn en wij dus als vanzelfsprekend de eis van de wet ook inderdaad zouden volvoeren in ons praktische leven, dan zou er dus wel degelijk iets dergelijks als die priesterdienst bij ons openbaar gaan komen. Wij zouden dan absoluut zeker de sabbat, die ingaat bij zonsondergang op vrijdag en eindigt bij zonsondergang op zaterdag, weer heiligen. Een concreet punt van de tien geboden.

De wet-betrachters onder de christenen nemen echter de wet helemaal niet zo nauw en volbrengen hem dus ook niet, hoe trots ze er ook op mogen zijn dat ze het wel doen. Een duidelijk bewijs dat hier geen greintje genade aan het werk is omdat dan de enige roem, die in de Heer zou zijn en zeker niet in eigen geestelijke prestaties. Juist de wettische mens (oftewel de gelovige die de Evangelieën als uitgangspunt voor hun dagelijks leven neemt) neemt dus een loopje met de wet.

Nogmaals: De Evangelieën spreken over een erfenis, die beërfd zal worden. Er wordt dus niks verdiend, maar uit genade ontvangen. Dat is namelijk het kenmerk van erven. Maar in diezelfde Evangelieën was daar juist vanuit de godsdienstige elite totaal geen enkel zicht op. Men zocht wel naar mogelijkheden om die erfenis te verdienen. In de Evangelieën ondergraaft de Heer dat nogal eens op satirische manier, namelijk door mee te lijken gaan in het denken van die elite.

In de Evangelieën is er vanzelfsprekend geen boodschap van totale eenwording met Christus in Zijn dood, Zijn graf, Zijn opwekking, Zijn leven en Zijn plaats in de hemelse. De boodschap van de hemelse Heer in de hemel was aan Paulus toevertrouwd. Bovendien was de Heer in de Evangelieën de aardse Heer, die hier op aarde rondwandelde, die men dus ook kon navolgen. Wat zeer wezenlijk is, dat is het feit dat in de Evangelieën het werk van genade in realiteit nog niet volbracht was. Er kon wel al naar verwezen worden, maar op dat moment nog niet vanuit geleefd worden. De praktische boodschap is daar dus ook naar gekleurd.

De praktische boodschap die in de Evangeliën gebracht werd is die van het binnengaan van het Koninkrijk van God. Dit is feitelijk weer een herhaling van de boodschap van het beërven van de erfenis. Dat Koninkrijk van God is het toekomstig Koninkrijk dat zich heel concreet op aarde zal gaan vestigen. In de komende eeuw, de komende aïoon heet dat letterlijk in de Bijbel, of zoals wij het wellicht zouden noemen: het komende tijdperk, gaat er een Koninkrijk van God op deze aarde komen. Er zijn mensen die deze erfenis zullen beërven, maar er zijn er ook die buiten dat Koninkrijk zullen vallen. Die zullen nog gewoon leven. Zij zullen nog gewoon een plek op aarde innemen, maar buiten het gebied van het Koninkrijk van God. In dit totaalverband vindt die ontmoeting van Jezus met die rijke jongeling ook plaats. We kunnen die geschiedenis lezen in de volgende teksten:

Mattheus 19: 16-26

Er kwam iemand naar Hem toe en zei: Meester, wat voor goeds zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven (Letterlijk: Het leven van de aïoon) heb? Hij zei: Wat vraag je mij naar het goede? Eén is goed. Maar wil jij het leven ingaan, bewaar de geboden. Hij zei tegen Hem: Welke? En Jezus zei: Je zal niet doden; je zal geen overspel plegen; je zal niet stelen; je zal niet vals getuigen; eer je vader en je moeder; en je zal je naaste liefhebben als jezelf. De jongeling zei tegen hem: Al deze dingen heb ik onderhouden, wat ontbreekt mij nog? Jezus zei tegen hem: Als jij volmaakt wilt zijn, ga heen, verkoop wat je hebt en geef het aan de armen, en je zal een schat hebben in de hemel; en kom, volg Mij. Maar toen de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd heen, want hij had vele bezittingen.

En Jezus zei tegen Zijn discipelen: Let op, ik zeg jullie, dat een rijke bezwaarlijk het koninkrijk der hemelen zal ingaan. En nogmaals zeg ik jullie: het is makkelijker dat een kameel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke het koninkrijk Gods ingaat. Toen de discipelen dit hoorden, stonden zij zeer verslagen en zeiden: Wie kan dan gered worden? En Jezus zag hen aan en zei: Bij mensen is dit onmogelijk; maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

Markus 10: 17-27

Toen Hij uitgegaan was op de weg, liep er één naar Hem toe, knielde voor Hem neer, en vroeg Hem: Goede Meester, wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven (Letterlijk: Leven van de aïoon) beërf? Jezus zei tegen hem: Wat noem je Mij goed? Niemand is goed dan de enige God. Je kent de geboden toch wel: "Je zal geen overspel doen; je zal niet doden; je zal niet stelen; je zal geen valse getuigenis spreken; je zal niemand bedriegen; eer je vader en je moeder". Maar hij antwoordde: Meester, dit alles heb ik onderhouden, van mijn jeugd af. En Jezus zag hem aan, had hem lief, en zei tegen hem: Eén ding ontbreekt je: ga heen, verkoop al wat je hebt en geef het aan de armen, dan zal je een schat in de hemel hebben; en kom, volg Mij, en neem het kruis op je. Maar hij werd bedroefd over dat woord, en ging treurig weg; want hij had vele goederen.

Jezus zag in het rond, en zei tegen Zijn jongeren: Hoe bezwaarlijk zullen de rijken in het rijk Gods komen! En de jongeren ontzetten zich over Zijn woorden. Maar Jezus antwoordde opnieuw: Kinderen, hoe bezwaarlijk is het, dat zij, die hun vertrouwen op rijkdom stellen, in het rijk Gods komen! Het is lichter, dat een kameel door een oog van een naald gaat, dan dat een rijke in het rijk Gods komt. Maar zij ontzetten zich nog veel meer, en zeiden onder elkaar: Wie kan dan gered worden? Maar Jezus zag hen aan, en zei: Bij de mensen is het onmogelijk, maar niet bij God; want alles is mogelijk bij God.

Lukas 18: 18-27.

Een overste vroeg Hem: Goede Meester, wat moet ik doen, opdat ik het eeuwige leven (Letterlijk: Het leven van de aïoon) beërf? En Jezus zei: Wat noem je Mij goed? Niemand is goed dan de enige God. Je kent de geboden toch wel: "Je zal geen overspel doen; je zal niet doden; je zal niet stelen; je zal geen valse getuigenis spreken; je zal je vader en je moeder eren." En hij zei: Dit alles heb ik onderhouden van mijn jeugd af. Toen Jezus dit hoorde, zei Hij tegen hem: Eén ding ontbreekt je nog: verkoop al wat je hebt en geef het aan de armen, zo zal je een schat in de hemel hebben; en kom en volg Mij. Maar toen hij dit hoorde, werd hij treurig; want hij was zeer rijk.

Toen nu Jezus zag, dat hij treurig geworden was, zei Hij: Hoe bezwaarlijk zullen de rijken in het rijk van God komen! Het is lichter, dat een kameel door een oog van een naald ga, dan dat een rijke in het rijk van God komt. Toen zeiden zij, die dit hoorden: Wie kan dan gered worden? 27 Maar Hij zei: Wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God.

3. Kinderen, Zomaar Krijgen - Jongeling, Verdienen

Om nu zomaar te beginnen aan de gebeurtenis van Jezus ontmoeting met die rijke jongeling zou geen recht doen aan de geschiedenis. Het staat tussen twee andere gebeurtenissen in. Ik volg nu eventjes de beschrijving in Mattheus. Dan zien we in Mattheus 19: 13-15 het ideaalplaatje. De kinderen die als vanzelfsprekend naar Jezus trekken. Ongecompliceerd vertrouwen. Zo zit dat bij kinderen. Die geloven niet als een geweldige prestatie. Die pimpen zichzelf niet eerst eventjes mooi voor Jezus op om daarna naar Hem toe te gaan. Die overdenken ook niet of ze er wel geschikt voor zijn om zo dicht bij Jezus te zijn. Ze zitten er niet over in dat ze misschien iets verkeerd gedaan hebben waardoor ze misschien beter niet bij Jezus aan kunnen kloppen. Het is gewoon normaal om bij Jezus te zijn en het van Hem te verwachten. Gewoon zoals kinderen zijn.

Ik had al gezegd dat het onderwerp van de Evangelieën het binnengaan van het Koninkrijk van God is. Ik had ook al gezegd dat dit het Koninkrijk van God is zoals die in de toekomstige aïoon hier op aarde gevestigd gaat worden. Ook nog eens had ik gezegd dat dit niks vertelt over onze eenwording met Christus in Zijn dood, graf, opwekking, leven en plaats in de hemelse. Het is de erfenis van het koninkrijk die uitgedeeld gaat worden. Nou, voor deze simpele zielen met dit vanzelfsprekend vertrouwen is dat Koninkrijk.

Mattheus 19: 14 Jezus zei: Laat de kinderen geworden en verhindert ze niet tot Mij te komen, want juist voor zulke mensen is het Koninkrijk der hemelen.

Letterlijk zegt Jezus hier “voor werkelijk dezen is het Koninkrijk”. Kijk nou eens naar die kinderen. Die hadden het begrepen. Niks geen voorwaarden. Je mag heerlijk spelen bij Jezus en dan deelt hij ook nog eens Zijn erfenis daarbij onverdiend uit. Dus mensen, laten we anders gaan denken over het geloof. ‘*Strepho*’ wordt altijd zeer zwaarwichtig vertaald met bekeren of berouw hebben. “*Omkeren*” zit er ook zeker wel in, maar dan een omkeren in het denken. Letterlijk vertaald is het simpel “*anders gaan denken*”!

Laten we anders gaan denken en worden als de kinderen. Ver voor deze hele geschiedenis met die rijke jongeling wijst de Heer hier al op.

Mattheus 18:3 Luister nu goed naar wat Ik tegen jullie zeg: als jullie je niet bekeren [strepho] en worden als de kinderen, zullen jullie het Koninkrijk der hemelen zeker niet binnengaan.

Die erfenis viel dus niet te verdienen. Kinderen begrepen dat wel.

Na deze heerlijke ontmoeting met al die spelende kinderen kwam die lastige ontmoeting met die rijke jongeling, die totaal geen oren had naar dit heerlijke onderwijs van die kinderen. Hij wilde zijn erfenis nou juist wel weer gaan verdienen. Dat is erg besmettelijk. Die houding pikken we gelijk weer op. Daar voelen wij, vleselijke mensen, ons prima bij thuis en dus zie je in vers 27 t/m 30 dat ook de discipelen, die toch zo dicht bij de Heer vertoefden, er ook gelijk al weer mee geïnfecteerd waren. Loon mensen! Loon! De roep was: “*Wat schuift het, dat we U gevolgd zijn?*”

Je zou kunnen tegenwerpen dat de Heer hen niet bestraft en hen zelfs de beloning voor hun inspanningen noemt. Over bestraffing door de Heer valt een studie apart te schrijven. Dat betreft eigenlijk alleen maar de morele veroordelingen door de godsdienst. Dan die erfenis zelf: Het heersen over de twaalf stammen. Ook daar valt een boeiende voorzeggende studie vanuit het Oude Testament over te houden want (let op!) alles lag al vast in het plan van God, de Vader.

Lukas 22:29-30 Ik beschik jullie het Koninkrijk, zoals mijn Vader het Mij beschikt heeft, opdat jullie aan mijn tafel eten en drinken in mijn Koninkrijk. En jullie zullen zitten op tronen om de twaalf stammen van Israël te richten.

Regels, voorschriften, te doen lijstjes, instellingen, bepalingen, met daaraan verbonden beloningen. Het zit in ons DNA. We kunnen dan wel eventjes smullen van een mooi voorbeeld van spelende kinderen bij Jezus, maar zodra ook maar één persoontje die doos van Pandora van werk en loon opent, dan zijn we gelijk overstag. Die ene persoon was hier die rijke jongeling en de discipelen van Jezus dreven mee in die stroom.

Dat kleine grut had heerlijk geravot bij de Heer. Geen greintje gêne over het zo dicht bij Jezus zijn. Het was voor hen iets vanzelfsprekends.

Mattheus 19: 14 Voor hen is het Koninkrijk der hemelen.

Nou verschijnt er zomaar eentje op het toneel, die ook ooit zo'n kleintje was geweest. Voor wie het dus zondermeer gold dat voor hem het Koninkrijk der hemelen was. En wat is nou uitgerekend zijn idiote vraag?

Mattheus 19: 16 Meester, wat voor goed moet ik doen om het eeuwige leven (Letterlijk: Het leven van de aïoon) te verwerven (oftewel: te verdienen)?

Heel simpel omdat we er toch maar zo weinig van snappen. Hier komt nog eventjes wat meer over Christus voorbeeld van die kinderen.

Mattheus 18: 3 Wordt als de kinderen,

Geloven is vertrouwen. Het leven van een kind is één constante aaneenschakeling van vertrouwen. Maar gek genoeg vind je eigenlijk niks van het 'christelijk' vertrouwen terug bij zo'n kind. Er is geen kind dat opschept over zijn vertrouwen. Er is geen kind dat zijn vertrouwen als een knap stukje werk van zichzelf presenteert. Geen kind zal de ander aanspreken op die ene beslissing van vertrouwen, die genomen zou moeten worden. Geen kind kijkt terug op dat ene beslissende moment, toen hij de keuze van vertrouwen nam. Geen kind gaat op zoek in zichzelf om toch nog maar wat meer vertrouwen te vinden.

Een kind leeft uit oprecht geloof zonder toeters en bellen. Het belangrijkste kenmerk van een kind is dat hij totaal vrij is van wat voor soort zorg dan ook. Daarvoor vertrouwt het kind onvoorwaardelijk op een ander. Zijn leven is geloof. Het kind vertrouwt van de ene minuut op de andere, van het ene uur op het andere, van de ene dag op de andere, van de ene week op de andere, van de ene maand op de andere, van het ene jaar op het andere. Een doorlopende lijn van geloof.

Zonder enige reserve vertrouwt het kind zijn ouders. Het kind vertrouwt de oppas. Het kind vertrouwt de leiding van de crèche. Het kind vertrouwt de juf. Het kind vertrouwt de leraar. Het kind vertrouwt de oversteekbrigadier. Het kind vertrouwt de winkelbediende. Het kind vertrouwt de politie. Ja, het kind vertrouwt zelfs die mensen, die het vertrouwen totaal niet waard zijn. Zijn vertrouwen is namelijk zonder enige voorwaarde.

Vanzelfsprekend heeft het kind wel het één en ander nodig. Maar het kind zal nooit zelfstandig ertegenaan gaan om te voorzien in alles wat die nodig heeft. Voor vandaag vertrouwt hij erop dat hij al het nodige wel zal ontvangen. Over morgen denkt hij zelfs totaal niet na. Is ook niet nodig, want hij kan erop vertrouwen dat morgen ook wel weer geregeld zal worden.

Het kind is niet met pen en papier of een notebook aan de gang allerlei plannen op te zetten voor de komende tijd. Toch is er voor zijn kinderleven een heel plan opgezet. Dat plan wordt ook in zijn bestaan uitgewerkt. Het kind geniet alleen maar, terwijl toch elk facet van het plan van de ouders tot in de puntjes uitgewerkt wordt.

Het kind veegt niet zijn eigen straatje aan om ervoor te zorgen dat hij een goede weg te bewandelen heeft. Als een bepaald pad zich aandient in zijn jonge bestaan, dan rekent hij er ook op dat hij daar wel overheen geleid wordt. Zonder enige terughoudendheid loopt hij frank en vrij door het huis van zijn vader.

In het huis van zijn vader hoeft het kind geen cent uit te geven om van alle voorrechten, die pappa of mamma hem geven, te genieten. Hij betaalt zijn ouders er helemaal niks voor terug. Als vanzelfsprekend speelt hij met alles wat pappa en mamma hem toestoppen zonder zich ook maar enigszins schuldig te voelen ondankbaar te zijn.

Heerlijk hè? Zo'n totaal ongeremd geloof! Jezus gaf tijdens Zijn rondwandeling op aarde dit voorbeeld van wat geloof is. Nou krijgen jij en ik ook dit geloof.

Efeze 2:8 Het geloof, en dat niet uit jezelf: het is een gave van God;

Filippi 1:29 Aan jullie is de genade verleend, voor Christus, om in Hem te geloven,

Er is een plan van God. Die volvoert Hij in jouw en mijn leven. Er is een weg, die wij gaan mogen. Daar leidt Hij ons. Er is een dienst voor jou en mij. Die gaat Hij in jou en mij uitwerken. Er is een overgrote

rijkdom aan genade, waar we uit leven mogen. God geeft ons die om daar zelf in verheerlijkt te worden, maar voor ons opdat we daarvan ten volle zouden genieten.
We mogen zijn als de kinderen en genieten met volle teugen!

Komen we nu nog bij de Heer als die rijke jongeling met de vraag: “*Wat moet ik doen?*”?

4. Jezus Houdt Van De Godsdienstige Elite

Mattheus 19: 16 Meester, wat voor goed moet ik doen om het eeuwige leven (Letterlijk: Leven van de aïoon) te verwerven?

Deze rijke jongeling is op zoek naar iets goeds om te doen. Dat wordt het vehikel dat hij in zijn godsdienstige denken inzet om God te behagen. Het is de leugen van het allereerste uur dat satan de vrouw influisterde toen ze bij de boom van de kennis van goed en kwaad stonden.

De vraag was daar niet: Hoe krijg ik het leven? Dan was ze wel bij de boom van het leven uitgekomen. De vraag was daar: Hoe krijg ik inzicht in het onderscheid tussen goed en kwaad? Dat was in het propagandapraatje van satan de sleutel om als God te zijn. Wanneer het om onze menselijke godsdienst draait nemen wij mensen daar nog altijd de toevlucht toe. Zelf doen! Dan vooral heel goed doen!

Ik had al gesproken over die erfenis die beërfd gaat worden. Ik heb al uitgelegd dat die erfenis het Koninkrijk van God in de toekomstige aïoon is. Hier heb je dan dat erven in deze vertaling van “*verwerven*” en die toekomstige aïoon kom je tegen in dat eeuwige leven, dat letterlijk vertaald “*het leven van de aïoon*” is. Deze rijke jongeling had niks begrepen van die spelende kinderen. Wie weet had hij zich er zelfs wel aan geërgerd. Ja, als je denkt dat er verdienste in het spel is, dan hebben die kinderen echt nergens recht op. Daar moet je dan een rijp godsdienstig mens voor zijn.

Die afwisseling in gebeurtenissen is dus een gigantisch satirisch plaatje van de tegenstelling van genade tegenover de menselijke godsdienst. Het heeft geen betrekking op onze eenheid met Christus in Zijn overwinning, in Zijn hemelse positie met ons. Het is dus niet direct aan ons gericht, maar wat kunnen we hier een praktische les uit halen!

De reactie van deze rijke jongeling na het zo opvallende onderwijs met de kinderen kan je vrijwel één op één overzetten naar de reactie van de christenheid op Gods overweldigende genade. Het gebeurt. Ze lezen het of ze nemen het waar. Vervolgens lijkt het nooit te hebben plaats gevonden (ze lijken het nooit te hebben gelezen) en komen ze met hun idiote vraag over hun godsdienstige inzet en beloning.

Als Lukas hem voorstelt, dan komt de aap uit de mouw.

Lukas 18: 18 Een hooggeplaatst man vroeg Hem.....

Het Griekse woord voor deze omschrijving “*hooggeplaatst man*” hier is “*Archon*”. Dat woord betekent “*Hoofd*” in de meest letterlijke betekenis van “*Baas*”. Het is dus iets totaal anders dan het hoofdschap van Christus -Het Griekse woordje “*Kephale*”, wat wijst op de Stoottroepen, Degene die Zijn nek uitsteekt, Die Zijn leven geeft voor de ander.

Nee, bij deze jongeling gaat het om het baas zijn, oftewel het Griekse woord “*Archon*”. De allereerste keer dat dit Griekse woord gebruikt wordt is in Mattheus 9: 18 en dan gaat het om een overste van de synagoge. Volgens Lukas 23: 35 zijn het de oversten die bij het kruis stonden te spotten. Volgens Lukas 24: 20 zijn zij het die Christus hebben overgegeven om Hem ter dood te veroordelen.

Naast deze rijke jongeling is met name Nicodemus één van de meest in het oog springende Farizeeën, die ook bekend stond als een overste (Een “*Archon*”) van de Joden (Johannes 3: 1). Het gaat hier dus om een leidinggevende Jood, waarbij het wel haast zeker draait om een vooraanstaand persoon binnen de Joodse godsdienst. Ach, ach, wat stond hij al veraf van die spelende kinderen. Wat stond hij al veraf van Gods handelen in genade en genade alleen.

“*Maar Jezus kreeg hem toch lief?!!*” Veel mensen denken dan als ze lezen dat Jezus hem liefhad, dat dit toch wel pleit voor de inzet van deze rijke jongeling.

Markus 10: 21 Jezus, hem aanziende, kreeg hem lief,

De NBG en de Leidse vertaling (de enigen) wekken allebei deze (totaal onjuiste) indruk dat Jezus hier diep onder de indruk raakte van de geweldige inzet van deze rijke jongeling, wat daardoor Zijn liefde zou hebben opgewekt. Jezus zou hem lief hebben gekregen. Sorry, maar dat staat er totaal niet in de grondtekst.

Wat staat hier werkelijk?

“Jezus, hem naar binnen kijkend, hield van hem,”

Het is het onvoorwaardelijke werkwoord *“agapao”*. Het is hier niet het voorwaardelijke *‘phileo’*. Bovendien is hier tekstueel geen ontwikkeling van *“lief krijgen”*, maar het gewone werkwoord *“liefhebben”*.

Ook de vertalers hadden hier dus het vrome godsdienstig beginsel in hun achterhoofd *“God houdt van me als”*, in plaats van de genadeboodschap *“God houdt van me, zelfs als”*.

5. Gods Onvoorwaardelijk, Zoekende Liefde

Markus 10: 21 Jezus, hem aanziende, had hem lief,

Jezus kreeg deze rijke jongeling niet lief vanwege zijn geweldige inzet. Hij had hem lief, ondanks wat dan ook! Laten we eens een rondtoertje maken door een aantal teksten met nou juist exact dit Griekse werkwoord om ons dan af te vragen of Gods liefde daar opgewekt werd door iets goeds wat Hij zag.

Johannes 3:16 Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft,
Kreeg God de wereld hier lief door iets positiefs dat Hij in de wereld terugvond?

Efeze 2: 4-5 God heeft om zijn grote liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad, ons, hoewel wij dood waren door de overtredingen mee levend gemaakt met Christus,
Kreeg God ons hier lief door iets positiefs dat Hij in ons terugvond?

1 Johannes 4:10 Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad.

Kreeg God ons hier lief door iets positiefs dat Hij in ons terugvond?

1 Johannes 4:19 Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.

Kreeg God ons hier als eerste lief door iets positiefs dat Hij in ons terugvond?

Openbaring 1:5 Hem, die ons liefheeft en ons uit onze zonden verlost heeft door zijn bloed.

Kreeg God ons hier lief door iets positiefs dat Hij in ons terugvond?

Bij deze bovenstaande Bijbelteksten is het overduidelijk dat God voor het liefhebben totaal geen positieve, goede grond vindt, maar het toch doet. Zijn liefde blijkt nou juist daar waar er bewijs van het tegendeel is.

Romeinen 5:8 God bewijst Zijn liefde naar ons toe, doordat Christus, toen wij nog zondaren waren, voor ons gestorven is.

Wij waren zondaren en God bewees Zijn liefde.

Romeinen 5:10 Als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon,

Wij waren vijanden en God bewees Zijn liefde.

Bij het uitschot van de wereld is het soms simpeler om doordrongen te worden van eigen machteloosheid en genade. Wellicht verwachten wij, die iets begrepen hebben van Gods onvoorwaardelijke liefde, ook eerder Gods liefde bij dat schorriemorrie. Wij zouden die onvoorwaardelijke liefde ook niet zo snel verwachten bij zo'n vooraanstaand godsdienstig persoon, die zich voorstaat op zijn eigen prestaties voor God. Maar Gods liefde is echt onvoorwaardelijk. Ook naar die godsdienstige mens. De Vader ging ook de oudste zoon opzoeken buiten het huis waar feest gevierd werd. Gods onvoorwaardelijk zoekende liefde zoekt het verlorene, of het nou helemaal verdorven is of dat het keurig vroom en godsdienstig is, totdat Hij het vindt.

Maar het is wel degelijk inriest dat een vooraanstaand godsdienstig leider geen enkele zekerheid over zijn godsdienstige toekomst heeft omdat hij niet geleerd heeft dat alles van God afhankelijk is. Hij denkt dat Hij zelf een bepaalde positie moet bewerken. Onzekerheden, onzekerheden. Het kenmerk van godsdienst, wat verdwijnt als sneeuw voor de zon waar genade heerst.

Let nou eens goed op de primaire vraag-beantwoording van de Heer.

Mattheus 19: 17 Hij [Jezus] zei tegen hem: Wat vraag je Mij naar het goede? Eén is de Goede.

Ik had bij de vraagstelling al gewezen op de link tussen het denken van deze vooraanstaande geestelijke leider van Israël en de leugen van satan bij die boom van de kennis van goed en kwaad. Het antwoord van de Heer Jezus hierop is uitermate scherp. "Eén is de Goede."

Iedereen uitgesloten. Alleen God is goed. Dus, met alle kennis van goed en kwaad valt niemand onder deze categorie. En dat gaat heel ver. De Heer Jezus wijst hier namelijk zelfs die benaming voor Zichzelf af. Theologisch weet de christenheid hier meestal nog wel een mouw aan te passen, maar Jezus zelf wijst van Zich af. Dat blijkt vooral omdat dit ook een antwoord is op een titel die de rijke jongeling zelf Hem aansmeerde.

Markus 10:17 Hij vroeg Hem: Goede Meester,...

Lukas 18:18 Een hooggeplaatst man vroeg Hem: Goede Meester,...

Deze aanspreektitel door de rijke jongeling aan Jezus gegeven zou op zijn minst binnen de hedendaagse christenheid niet opvallen en waar het wel opviel zou het positief gewaardeerd worden. Maar Jezus hakt dit gelijk de pan in. *“Wat vraag je Mij naar het goede? Eén is de Goede.”*

Heel opvallend dat naarmate er meer oog komt voor ethiek en minder oog voor wie God en de Heer Jezus werkelijk zijn, er met een steeds groter respect over Jezus gesproken wordt als een uitermate goede Meester. Men gelooft dan weliswaar niet dat Hij de Zoon van God is en dat Hij de redding/verzoening van de totale wereld tot stand heeft gebracht, maar de ethische en sociale lessen van deze leraar worden zeer gewaardeerd. Hier liggen dan ook de grote raakvlakken tussen ethiek en godsdienst. Men is altijd uit op het doen van eigen goede werken.

6. Genade Ook Het Beginsel Van Het Koninkrijk

Markus 10:17 Iemand [de rijke jongeling] liep op Hem [Jezus] toe, viel op de knieën en vroeg Hem: Goede Meester, wat moet ik doen om het leven van de aïoon te beërven?

Het zijn de eigen werken waar de godsdienst verstokt aan verslaafd is. Zoals ik al eerder geschreven heb hebben de godsdienstige leiders van Israël de wet als middel opgevat om zelf aan de slag te gaan. Ze hebben er zelfs nog nadere bepalingen in de Talmoed aan toegevoegd. Vanaf nu spreekt de Heer hem aan op grond van de basis, die hijzelf inneemt. Bij eerlijke toepassing kan het wettisch denken hem toch uitdrijven naar Christus aangezien hijzelf tekort zal schieten.

Mattheus 19: 17 Indien je het leven wilt binnengaan, onderhoud de geboden.

De wet kon hem zijn toestand duidelijk maken en zijn hart bloot leggen. Zoals het volk Israël uiteindelijk als volk in zijn totaliteit Christus heeft afgewezen, zo verlaat deze jongeling, deze godsdienstige leider, bedroefd en vol zorg de Heer. Hij had gezegd dat hij zijn naaste liefhad, zoals dat in de wet stond. Wanneer de wet inderdaad in zijn hart was geschreven, dan had hij met alle plezier alles gedeeld, zoals dat in het komend Koninkrijk regel zal zijn. Hij kon het echter niet. Een direct plaatje van het antwoord van de Heer Jezus: “*Wat vraag je Mij naar het goede? Eén is de Goede.*” Een mens, en ook een godsdienstig mens, kan van nature niet doen wat God uit genade werkt.

Werkt God in genade dan dat ik alles verkoop? Zelf dus geen bezittingen meer heb? Alles deel met de armen? Zelfstandig dus, misschien samen met andere gelovigen, een nieuw soort economie opzet? Je vindt er in Paulus latere brieven niks meer van terug. Integendeel. Er blijken rijken te zijn, die ook gewoon rijk blijven (1 Timotheus 6: 17-18). Ook die rijken mogen uit genade leven.

Opnieuw heeft een verkeerd verwachtingspatroon van wat genade uitwerkt in de huidige tijd dus een beroerd effect. Mensen bij wie de wet niet in het hart geschreven is (wij dus), zullen er ook niks van merken dat typische koninkrijks-kenmerken in hun leven openbaar komen. Wat zijn die kenmerken?

Handelingen 2:45 Telkens waren er, die hun bezittingen en have verkochten en ze uitdeelden aan allen, die er behoefte aan hadden;

Handelingen 4:32-35 De menigte van hen, die tot het geloof gekomen waren, was één van hart en ziel, en ook niet één zei, dat iets van wat hij bezat zijn persoonlijk eigendom was, maar zij hadden alles gemeenschappelijk. En met grote kracht gaven de apostelen hun getuigenis van de opstanding van de Heer Jezus, en er was grote genade over hen allen. Want er was ook niet één behoeftig onder hen; want allen, die eigenaars waren van stukken grond of van huizen, verkochten die en brachten de opbrengst van de verkoop en legden die aan de voeten der apostelen; en aan een ieder werd uitgedeeld naar behoefte.

Aan de wet is een erfenis verbonden. Een deel voor het volk van de wet: Israël. Dat erfdeel is het koninkrijk van God op aarde. De vrede, die uitgaat vanuit Jeruzalem. Daar zal een radicaal nieuw economisch systeem aan verbonden zijn: Het delen van de goederen. Geen eigen bezit. Dit is geen communisme. Communisme is een opgelegd systeem vanuit menselijke hiërarchie. Dit is geen menselijk koninkrijk. Het is het koninkrijk van God. Dit is geen opgelegd economisch systeem. Het is de wet, die in de harten geschreven staat en die dan dus ook werkt.

Kunnen we op grond van dergelijke teksten een sociaal politiek systeem opleggen hier op aarde? Daar waar we de verschillende huishoudingen van God door elkaar halen, daar zou je in alle verwarring zoiets kunnen doen. Dat zou zelfs met de beste bedoelingen kunnen gebeuren. Het is echter gedoemd te mislukken omdat alleen Gods koninkrijk dit waar zal maken. God werkt in alles wat Hij zegt in Zijn Woord via genade en genade alleen!

7. Een Type Van Israël Met Een Happy End

Markus 10: 21 Jezus, hem [de rijke jongeling] aanziende, had hem lief en zei tegen hem: Eén ding ontbreekt je, ga heen, verkoop alles wat je hebt en geef het aan de armen, en je zult een schat in de hemel hebben, en kom hier, volg Mij.

In alles wijst deze rijke jongeling typologisch heen naar het rijke volk van God: Israël. In de wet bezit het volk Israël feitelijk alles.

Romeinen 2: 20 Jullie [Joden] bezitten in de wet de belichaming van de kennis en van de waarheid, Romeinen 9:4 Zij zijn Israëlieten, voor hun is de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften;

Het is het volk Israël dat zijn rijkdom als een priesterdienst. zou delen met de arme heidenvolkeren. *Exodus 19:6 Jullie zullen voor Mij een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk.*

Het is dit volk Israël dat als Koninklijke priesters de heidenvolkeren de zeventig maal zeven keer vergeving zal aanbieden. Het delen van hun rijkdom.

Mattheus 18: 21-22 Petrus kwam bij Hem [Jezus] en zei: Heer, hoeveel maal zal mijn broeder tegen mij zondigen en moet ik hem vergeven? Tot zevenmaal toe? Jezus zei tegen hem: Ik zeg jullie, niet tot zevenmaal toe, maar tot zeventig maal zevenmaal.

Dit is de genade zoals God die het volk Israël zelf ook bewees. Voor de arme heidenen zijn zij de uitdelers van die genade.

Daniël 9:24 Zeventig weken [Letterlijk: zeventig zevens] zijn bepaald over uw volk en uw heilige stad,

In dit licht valt de vreemde botsende uitspraak in het Onze Vader ook simpelweg op zijn plek.

Mattheus 6:12 Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;

Hier hebben we de priesterdienst van het volk Israël naar de heidenvolkeren. Zij delen van hun rijkdom uit aan de volkeren. Zij delen de rijkdom aan vergeving met de arme volkeren, zelfs zeventig maal zeven keer. Het bewijs van de wet, die in het hart geschreven is. Maar zover was het volk niet tijdens Jezus rondwandeling op aarde. Precies eender als dat deze rijke jongeling niet zover was.

Daar waar wel de rijkdom van het blijde nieuws naar de heidenen ging in de persoon van Paulus (eigenlijk de originele priesterdienst van Israël), daar ontstond juist het heftigste verzet van hun kant.

1 Thessalonica 2:16 Zij verhinderen ons om tot de heidenen te spreken tot hun redding, waardoor zij altijd de maat van hun zonden vol maken.

Dit volk, dat er zo van overtuigd was dat zij de geboden van God altijd stipt in acht hebben genomen, went zich bij het horen van dit resultaat van de wet in het hart vol droefheid van Jezus af. Evenzogoed blijft Jezus het volk liefhebben.

Even deze geschiedenis als type bekijken:

Mattheus 19: 20-22 De jongeling [het volk] zei tegen Hem [Jezus]: Dat alles heb ik in acht genomen; waarin schiet ik nog te kort? Jezus zei tegen hem [het volk]: Als je volmaakt wilt zijn, ga heen, verkoop je bezit en geef het aan de armen, en je zult een schat in de hemelen hebben, en kom hier, volg Mij. Toen de jongeling [het volk] dit woord hoorde, ging hij bedroefd heen, want hij bezat vele goederen [Dat is toch voor ons volk alleen?].

Daar tekent zich de typologische les van de rijke jongeling als beeld van het volk Israël tekst voor tekst af. De zelfvoldaanheid en zich rijk voelen in het bezit van de wet, terwijl het volk het wezen van de wet totaal niet door had.

Romeinen 9: 31-32 Israël, hoewel het een wet ter gerechtigheid najaagde, is aan de wet niet toegekomen. Waarom niet? Omdat het hierbij niet uitging van geloof, maar van werken.

Rijk in eigen werk zonder de wet in het hart. Vandaar dat het eigenlijk ook een onmogelijke opgave was om de echte rijkdom te delen. Israël, zo rijk van zichzelf kon hier maar moeilijk Gods koninkrijk binnengaan.

Mattheus 19: 23-24 Jezus zei tegen Zijn discipelen: Let op wat Ik jullie zeg, een rijke zal moeilijk het Koninkrijk der hemelen binnengaan. Ik zeg het nog eens, het is makkelijker, dat een kameel gaat door het oog van een naald dan dat een rijke het Koninkrijk Gods binnengaat.

Ineens een tekst waar wel veel studies over speculeren. Dat laat ik graag aan de deskundigen over. Of het hier nu om een poortje in de muur gaat of dat het hier daadwerkelijk om het oog van een letterlijke naald gaat, dat doet voor het hele betoog hier eigenlijk niet zo erg ter zake. Waar het om draait is dat het onmogelijk is om op rijkdom van eigen verdienste het koninkrijk van God binnen te gaan.

De discussie die hierop volgt is grappig. Het is geestig omdat het net een christelijke discussie lijkt. Heel veel christenen kijken naar verstokte atheïsten en vragen zich af: “*Wie kan hiervan gered worden?*” Meestal komen ze ook gelijk met hun antwoord “*Niemand van die atheïsten kan gered worden!*” Anderen hebben datzelfde idee natuurlijk juist weer bij andersoortige groepen, net naar gelang je kijkt op de mens en natuurlijk ook je kijkt op het plan van God. Nou, die discussie speelde ook hier.

Mattheus 19: 25 Toen de discipelen dit hoorden, waren zij zeer verslagen en zeiden: Wie kan dan gered worden?

Grijpt de Heer Jezus nu bestraffend in over zo'n oordeel? Nee, Hij gaat met hen mee.

Mattheus 19: 26 Jezus zag hen aan en zei: Bij de mensen is dit onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

Kijk, hoe dat bij mensen gezien wordt, dat is inmiddels de godsdienstige leer geworden. Optie twee, namelijk dat het reddingswerk bij God wel degelijk in goede handen is, die wordt feitelijk overal buiten beschouwing gelaten. Maar gelukkig, het reddingswerk ligt niet in handen van mensen, het ligt in handen van God. En daar zit het goed.

Wat een heerlijk slot aan deze geschiedenis van die vooraanstaande, geestelijke leider van het volk Israël, de rijke jongeling. Ook al denkt hijzelf dat hij zijn redding in eigen handen heeft en er nu dus naast grijpt, Jezus kijkt over alle grenzen heen en ziet de goddelijk, absolute mogelijkheid van zijn redding. In type wijst dit heen naar een heerlijke toekomst voor het hele volk Israël.

Romeinen 11:26 Zo zal heel Israël gered worden,

Het opvallende is dus dat dit een favoriet hoofdstuk in de Bijbel is geworden voor godsdienstige mensen die toch wel degelijk eigen werken als voorwaarde zien voor hun redding, terwijl de boodschap van dit hoofdstuk juist zo'n explosie van overvloeiende genade is. Wat een genot!

